

INDICATOR: VOORUITGANG IN HET BEHEER VAN VERONTREINIGDE OF MOGELIJK VERONTREINIGDE SITES: VERANDERINGEN IN DE GECUMULEERDE OPPERVLAKTE VAN BEHANDELDE KADASTRALE PERCELEN

THEMA: BEHEER VAN MILIEURISICO'S

1 BELANG VAN DE INDICATOR EN ELEMENTEN VOOR INTERPRETATIE

Vraag achter de indicator:

Hoe groot is in het BHG de oppervlakte van de verontreinigde bodems die een behandeling (sanering of risicobeheer) hebben ondergaan?

Context van de indicator:

Zie methodologische fiche over de indicator "Vooruitgang in het beheer van verontreinigde of mogelijk verontreinigde sites: veranderingen in het gecumuleerd aantal bodemstudies en/of kadastrale percelen die onderworpen werden aan een procedure voor identificatie en behandeling van verontreinigde bodems.

Te bereiken kwantitatieve doelstellingen en desgevallend statuut van de streefdoelen:

Er zijn geen kwantitatieve doelstellingen die tegen een vastgelegde datum moeten worden bereikt aangezien het tempo van de gerealiseerde vooruitgang in het beheer van verontreinigde of mogelijk verontreinigde sites, zelf wordt bepaald door het tempo van de feiten die tot een bodemverontreinigingsonderzoek verplichten (verkoop of overdracht van in de inventaris opgenomen terreinen...).

2 METHODOLOGISCHE GRONDSLAGEN

Definitie:

De term "behandeling" verwijst naar ieder kadastraal perceel dat onderworpen wordt of werd aan saneringswerkzaamheden of risicobeheersmaatregelen teneinde de risico's voor de volksgezondheid en het milieu toelaatbaar te houden of te maken (inclusief de gebruiksbependingen zoals het houden van een moestuin, het uitgraven van een kelder,...). Men hoeft het einde van de behandeling niet af te wachten om de oppervlakte van het kadastraal perceel bij de behandelde percelen te tellen, omdat bepaalde bouwplaatsen soms jaren aanslepen en andere zelfs ad vitam aeternam moeten worden behandeld (bv. het wegzuigen van gas onder een gebouw, het indijken van waterfiltraties,...). De indicator berekent de totale oppervlakte van de kadastrale percelen die een dergelijke behandeling ondergaan hebben.

Eenheid:

hectare

Berekeningswijze en aangewende gegevens:

Deze gegevens zijn afkomstig van de gegevensbanken "Bodems" (afdeling "Inspectie en verontreinigde bodems"). Ze zouden elk jaar opnieuw moeten worden verwerkt bij het opstellen van het jaarverslag van de onderafdeling Bodems.

De indicator berekent de oppervlakte van de kadastrale percelen die het voorwerp waren van een risicobeheersvoorstel of van een saneringsvoorstel die voor de beschouwde periode gelijkvormig werden verklaard door Leefmilieu Brussel. Aangezien het kadastrale perceel de geografische eenheid van de inventaris vormt en de gegevensbank "Bodems" op basis van het kadastraal perceel is

opgebouwd, worden de oppervlakten van de kadastrale percelen en niet de werkelijk behandelde oppervlakten in rekening gebracht. Met moet zich dan ook bewust zijn van het feit dat voor de bodemordonnantie het behandelen van het verontreinigd gedeelte van het perceel neerkomt op de behandeling van het kadastrale perceel in zijn totaliteit.

Aanbevolen periodiciteit voor het bijwerken van de indicator:

jaarlijks

3 COMMENTAAR AANGAANDE DE METHODOLOGIE OF INTERPRETATIE VAN DE INDICATOR

Beperkingen/ voorzorgsmaatregelen bij het gebruik van de indicator : -

Moeilijkheden eigen aan de methodologie :

De berekeningswijze van de (gecumuleerde) oppervlakten die gebruikt wordt door de Afdeling « Inspectie en verontreinigde bodems » is gebaseerd op het kadastraal perceel. Omdat deze oppervlakten van de kadastrale percelen evolueren door fusies en splitsingen ervan (zo'n 700 per jaar), kunnen zich wijzigingen voordoen in de hieraan gelinkte cijfers, wat jaarlijks kan leiden tot een herziening van het geheel van de historische reeks.

Gegevens ter aanvulling (voor de interpretatie of verfijning van de analyse...):

- Proportie vervuilde percelen en proportie vervuilde percelen onderworpen aan saneringswerkzaamheden of maatregelen voor risicobeheer, ten opzichte van het totaal aantal onderzochte percelen en per economische sector.
Aan de hand van deze informatie is het mogelijk om de risicoactiviteiten aan te duiden die het sterkst vervuilen (verontreiniging van bodem en grondwater) en die het vaakst het voorwerp van een behandeling vormden. Merk op dat op eenzelfde perceel meerdere risicoactiviteiten kunnen voorkomen; bij de berekening wordt ook rekening gehouden met het aantal maal dat een risicoactiviteit een verontreiniging veroorzaakte en werd behandeld.
- Aantal percelen opgenomen in de inventaris van de bodemtoestand en opsplitsing per categorie: de vergelijking van het aantal percelen vermeld onder de categorie 0 of 0+ (mogelijk verontreinigde bodems) en het aantal percelen dat in een of ander stadium (categorieën 1 tot 4) al aan een bodemonderzoek werd onderworpen, levert interessante gegevens op. Momenteel werd slechts een gedeelte van de sites bestudeerd volgens de procedure van de nieuwe bodemordonnantie, met als gevolg dat die vergelijking nog niet volledig pertinent is.
- Kaart van de inventaris van de bodemtoestand: een ruimtelijke weergave van de mogelijk verontreinigde sites en van de verontreinigde sites onderzocht per categorie.
- Inventaris van de bodemtoestand: opsplitsing van de gevalideerde sites volgens de risicoactiviteiten die ten grondslag liggen aan de opname in de inventaris. Aan de hand van dit aanvullend gegeven kunnen de risicoactiviteiten worden aangewezen die (mogelijk) aan de basis liggen van de verontreiniging van de percelen vermeld in de inventaris.
- Verkennend bodemonderzoek: verdeling van de onderzoeken naar risicoactiviteiten die ten grondslag liggen aan de opname in de inventaris van de bodemtoestand. Aan de hand van dit aanvullend gegeven kunnen de risicoactiviteiten worden aangewezen die (mogelijk) aan de basis liggen van de verontreiniging van de percelen die het voorwerp van een VBO vormden.
- De voornaamste verontreinigende stoffen die werden aangetoond op het niveau van de verontreinigde percelen die een bodemonderzoek hebben ondergaan, volgens de bestemming in het GBP.
- Evolutie van de gecumuleerde behandelingskosten.
- Evolutie van het gecumuleerd volume aan verontreinigde en behandelde grond en grondwater.
- Aantal en types bodemonderzoeken die Brusselse premies kregen voor de verwezenlijking van het bodemonderzoek en de toegekende bedragen.
- Balans van de saneringsaanvragen en de bodemsaneringen van tankstations die in het BHG werden gerealiseerd met de steun van het BOFAS-fonds.
- Evolutie van het gecumuleerd bedrag van de financiële waarborgen
- (...)

4 VERBANDEN MET ANDERE INDICATOREN OF GEGEVENS (UIT HET RAPPORT OVER DE STAAT VAN HET BRUSSELS LEEFMILIEU)

Vooruitgang in het beheer van verontreinigde of mogelijk verontreinigde sites: veranderingen in het gecumuleerd aantal bodemstudies en/of kadastrale percelen die onderworpen werden aan een procedure voor identificatie en behandeling van verontreinigde bodems.

5 VOORNAAMSTE INSTELLINGEN BETROKKEN BIJ HET ONTWIKKELEN VAN

GELIJKAARDIGE INDICATOREN (EUROPA, BELGIË, ANDERE INDIEN PERTINENT)

- EMA, core set van indicatoren "Progress in management of contaminated sites (preliminary study, preliminary investigation, main site investigation, implementation of risk reduction measures)". Aanvullende indicatoren verstrekken ook informatie over de kosten van de behandeling, de voornaamste activiteiten die verantwoordelijk zijn voor de bodemverontreiniging en de vooruitgang in het beheer van de verontreinigde bodems
- Waals Gewest:
 - Tableau de bord de l'environnement wallon 2010 : uitsplitsing van het aantal Waalse gemeenten volgens het geïnterpreteerde aantal mogelijk verontreinigde sites en het aantal "feitelijk" opnieuw in te richten sites per gemeente
 - Environmental Outlook for Wallonia – Digest 2014 & Rapport sur l'état de l'environnement wallon 2017 : aantal mogelijk verontreinigde bodems waar werd ingegrepen
- Vlaams Gewest:
 - Milieurapport Vlaanderen – "verontreinigde gronden volgens saneringsfase"

6 BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES (METHODOLOGIE, INTERPRETATIE)

- LEEFMILIEU BRUSSEL 2015. « Jaarverslag 2014 van de onderafdeling Bodems van Leefmilieu Brussel », intern document
- MINISTERIE VAN HET BHG 2009. « Ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems », Belgisch Staatsblad van 10/03/2009.
- BHG 2017. « Ordonnantie van 23 juni 2017 tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems », Belgisch Staatsblad van 13/07/2017.
- EL FADILI S. i.s.m. DE VILLERS J. 2015. « Beheer van verontreinigde bodems in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: algemeen kader », Leefmilieu Brussel, factsheet, 4 pagina's. beschikbaar op : http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/grondgebruik_9.PDF
- EL FADILI S. i.s.m. DE VILLERS J. en FESTRAETS V., 2015. « Informatietools : inventaris van de bodemtoestand », Leefmilieu Brussel, factsheet, 9 pagina's. beschikbaar op : http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/grondgebruik_10.PDF
- EL FADILI S. i.s.m. DE VILLERS J. 2015. « Technische hulpmiddelen : identificatie en behandeling van verontreinigde bodems », Leefmilieu Brussel, factsheet, 7 pagina's. beschikbaar op : http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/grondgebruik_11.PDF
- EL FADILI S. i.s.m. DE VILLERS J., VAN ROY G. en MENDES J. 2015. « Economische hulpmiddelen : financiering van sanerings- en beheerswerken van verontreinigde bodems », Leefmilieu Brussel, factsheet, 8 pagina's. Beschikbaar op : http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/grondgebruik_12.PDF

7 DEKKING IN TIJD EN RUIMTE

Beschikbaarheid in de tijd:

2005-2018

Ruimtelijke dekking van de gegevens:

Brussels Hoofdstedelijk Gewest (op schaal van het kadastraal perceel)

Datum waarop indicator werd bijgewerkt :

September 2019

Datum waarop de methodologische fiche werd bijgewerkt:

September 2019